

Bruksela, dnia 29.2.2016 r.
COM(2016) 93 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Dostępność i gotowość rozwiązań technologicznych umożliwiających identyfikację osoby
na podstawie odcisków palców przechowywanych w Systemie Informacyjnym Schengen
drugiej generacji (SIS II)**

1. WPROWADZENIE

Ustalenie tożsamości osoby staje się coraz trudniejsze ze względu na zmiany nazwiska i korzystanie z pseudonimów lub fałszywych dokumentów. Uciekanie się do przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów jest coraz częściej spotykanym sposobem działania mającym na celu nielegalny wjazd do strefy Schengen i poruszanie się w jej obrębie. *Według opracowanej w 2015 r. przez Frontex rocznej analizy ryzyka w 2014 r. wykryto około 9 400 przypadków przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów przy wjeździe do UE / strefy Schengen z państw trzecich, co świadczy o niewielkim spadku w stosunku do poprzedniego roku. Odnotowano natomiast znaczny wzrost liczby zgłoszonych przypadków przemieszczania się wewnątrz UE / strefy Schengen – z 7 867 w 2013 r. do 9 968 w 2014 r. (wzrost o 27 %).*

Osoby popełniające przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów nie tylko stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa granic, lecz również dla bezpieczeństwa wewnętrznego UE. Osoby, które są poszukiwane przez policję, często nie podają swojej tożsamości i korzystają z licznych pseudonimów. Niektóre osoby, wobec których wydano zakaz wjazdu do strefy Schengen, mogą legalnie zmienić swoją tożsamość w państwie pochodzenia, aby uniknąć wykrycia. W tym kontekście potrzebna jest wiarygodna metoda ustalania tożsamości. Zarówno dla straży granicznej, jak i organów ścigania skutecznym sposobem byłoby pobieranie odcisków palców w celu identyfikacji osób poszukiwanych przez organy i wykrywania przypadków przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów.

Oszukańcze posługiwanie się dokumentami podróży w powiązaniu z ostatnimi atakami terrorystycznymi w Paryżu również potwierdza konieczność wprowadzenia narzędzia, które umożliwiłoby identyfikację osób na podstawie odcisków palców. W tym kontekście w konkluzjach Rady z listopada 2015 r. podkreślono znaczenie wzmocnienia kontroli i prowadzenia systematycznych kontroli. Do chwili obecnej nie powstał żaden ogólnounijny system, który umożliwiałby kontrolę osób na podstawie odcisków palców.

System informacyjny Schengen drugiej generacji (SIS) został uruchomiony w dniu 9 kwietnia 2013 r. Nową cechą jest przechowywanie odcisków palców w systemie centralnym. Obecnie odciski wykorzystuje się do *potwierdzenia* tożsamości osoby ustalonej w wyniku wyszukiwania, zazwyczaj na podstawie nazwiska i daty urodzenia. Jest to wyszukiwanie typu „jedna próbka - jeden wzorzec” – odciski danej osoby porównuje się z jednym zestawem odcisków przechowywanym w SIS. Możliwość *zidentyfikowania* osoby na podstawie jej odcisków wymaga jednak zmian w obecnej praktyce egzekwowania prawa: porównywania odcisków osoby ze wszystkimi zestawami odcisków – wyszukiwanie typu „jedna próbka - wiele wzorców” – w celu zidentyfikowania danej osoby jedynie na podstawie odcisków palców. Ta funkcja wymaga wdrożenia automatycznego systemu identyfikacji daktyloskopijnej (AFIS).

AFIS jest z powodzeniem stosowany w licznych bazach danych wykorzystywanych do celów współpracy krajowej i transnarodowej. W przypadku UE oczywistymi przykładami są wizowy system informacyjny (VIS) i europejski zautomatyzowany system identyfikacji odcisków palców (Eurodac).

Artykuł 22 lit. c) decyzji SIS II¹ i rozporządzenia SIS II² stanowi podstawę prawną w odniesieniu do stosowania AFIS. Zanim funkcja ta zostanie wdrożona, Komisja musi przedstawić sprawozdanie, czy dostępne i gotowe są niezbędne rozwiązania techniczne; sprawozdanie to będzie konsultowane z Parlamentem Europejskim. Celem tego sprawozdania jest spełnienie tego wymogu i potwierdzenie, że technologia identyfikacji odcisków palców jest dostępna i gotowa do włączenia jej do SIS II.

Poziom gotowości i dostępności należy ocenić w kontekście wyjątkowej sytuacji i cech charakterystycznych SIS II, co wiąże się z licznymi wyzwaniami technicznymi i organizacyjnymi, które wymagają właściwych i zindywidualizowanych rozwiązań. W przedmiotowym sprawozdaniu popartym badaniem przeprowadzonym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji (JRC)³ wskazano również wymogi techniczne i organizacyjne w kontekście SIS, opisano rodzaje scenariuszy, w których odciski palców wykorzystuje się do celów operacyjnych, i przedstawiono zalecenia dotyczące pomyślnego wdrożenia funkcji AFIS.

2. BADANIE JRC I JEGO USTALENIA

W unijnym *programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”* opisano gotowość i dostępność technologii w oparciu o dziewięciopunktową skalę⁴: poziom 1 oznacza przestrzeganie podstawowych zasad, poziom 9 – potwierdzenie działania rzeczywistych systemów w środowisku operacyjnym. Technologia AFIS osiągnęła już poziom 9, a wiele systemów na niej opartych funkcjonuje na całym świecie.

2.1 Informacje ogólne na temat technologii AFIS

2.1.1 Wydajność

JRC przedstawiło przegląd najważniejszych niezależnych kampanii oceniających wydajność, określając odpowiednie inicjatywy w kontekście SIS. Wyłoniły się trzy kluczowe koncepcje:

- dokładność AFIS zależała w pełni od danych wykorzystywanych do jego oceny i od jakości tych danych;
- do innych czynników, które mogą mieć wpływ na wydajność AFIS, zalicza się wielkość bazy danych, w której dokonuje się wyszukiwania, liczbę odcisków wykorzystywanych do wyszukiwania i oczekiwany czas reakcji;

¹ DECYZJA RADY 2007/533/WSiSW z dnia 12 czerwca 2007 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II).

² ROZPORZĄDZENIE (WE) Nr 1987/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II).

³ <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC97779>

⁴ https://ec.europa.eu/research/participants/portal/doc/call/h2020/common/1617621-part_19_general_annexes_v.2.0_en.pdf

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016-2017/annexes/h2020-wp1617-annex-ga_en.pdf

- przy dobrej jakości danych i wyszukiwaniu typu „10 odcisków na 10 odcisków” kampanie oceniające wykazują, że dokładność technologii AFIS jest bardzo wysoka z poziomem błędu wynoszącym około 0, 1 %.

2.1.2. Jakość

Wiele badań i wskaźników wykazało, że wydajność systemów biometrycznych zależy od jakości wprowadzanych próbek. Poprawa jakości może wiązać się z aspektami technicznymi, normami lub nawet z metodą pozyskiwania odcisków, tj. skanowaniem elektronicznym („skanowanie na żywo”) lub pobieraniem odcisków manualnie przy pomocy tuszu. Skanowanie elektroniczne nadzorowane przez doświadczonego operatora jest metodą preferowaną z uwagi na najlepszą jakość. Metoda pobierania odcisków przy pomocy tuszu (odciski po pobraniu skanuje się i wprowadza do bazy danych) wciąż jednak funkcjonuje. W ramach systemów należy wprowadzić procedury umożliwiające wykrycie odcisków niskiej jakości.

Cała procedura powinna koncentrować się na jakości w zakresie:

- pobierania odcisków;
- technicznej oceny ich jakości;
- rozwiązań systemowych w celu zapewnienia dopasowania;
- korzystania z najlepszych próbek;
- monitorowania wydajności systemu i osób korzystających z niego.

Ponieważ było to kompleksowe badanie, zajęto się w nim również obszarem stanowiącym największe wyzwanie pod względem jakości: „śladow” linii papilarnych znalezionych w miejscu popełnienia przestępstwa lub wystąpienia zdarzenia.

Ślady zostaną wykorzystane wyłącznie do przeszukiwania bazy danych. Przewiduje się, że w SIS będą przechowywane jedynie pełne zestawy 10 odcisków pobranych od znanych osób.

W większości odwiedzonych państw członkowskich jakością zarządza się również za pośrednictwem „wielu zbiorów danych”. Jeżeli odciski palców zostały pobrane od kogoś kilkakrotnie, np. za każdym razem, gdy aresztowano tę osobę, są one przechowywane. Poszczególne odciski w zestawach można porównać pod kątem ich wyniku jakościowego, a cały zestaw można stworzyć na podstawie 10 odcisków najwyższej jakości. Takie podejście można by również wykorzystać w SIS.

Kwestią kluczową pozostaje wprowadzenie mechanizmów pomiaru jakości w AFIS w celu stymulowania wydajności. W odniesieniu do jakości należy rozważyć sześć kluczowych koncepcji:

- wydajność AFIS w pełni zależy od jakości danych (tj. próbek odcisków), na których system się opiera;
- na jakość odcisków może wpływać wiele czynników. Niektóre można kontrolować (np. czystość czujnika), natomiast innych – nie (np. końce palców zniszczone pracą fizyczną);

- automatyczne mechanizmy jakości odcisków palców odgrywają kluczową rolę w kontroli jakości danych wprowadzanych do AFIS;
- różne rodzaje odcisków odznaczają się różnymi stopniami jakości. Do głównych rodzajów odcisków, które znajdują się w AFIS, należą: odciski w tuszu / skanowane na żywo, odciski przetoczone / odciski płaskie / ślady odcisków.
- Największe wyzwanie pod kątem wydajności AFIS stanowią dane pobierane ze śladów, ponieważ nie istnieje żadna kontrola ich jakości.
- Chociaż nie istnieje żaden standardowy sposób pomiaru jakości odcisku, *NFIQ* i *NFIQ-II* (American National Institute for Standards and Technology (NIST) Fingerprint Image Quality (Jakość Obrazu Odcisków Palców Amerykańskiego Państwowego Instytutu Norm i Technologii)) stały się faktycznie normami ze względu na ich udowodnioną wysoką skuteczność i dostępność.

2.2 Powszechne wykorzystanie krajowego AFIS

W badaniu przedstawiono typowe przypadki użycia odcisków palców. Najistotniejsze do celów SIS dotyczą osoby, która jest obecna w czasie pobierania odcisków, np. podejrzany, którego aresztowano. Należy określić dwa parametry:

- minimalną oczekiwaną dokładność procesu dopasowywania;
- maksymalny dozwolony czas reakcji.

Przykładowo aresztowany podejrzany zostaje zabrany na posterunek policji, gdzie pobiera się jego odciski palców. W celu przeszukania centralnej bazy danych daktyloskopijnych wykorzystuje się zestaw 10 odcisków. Znajduje się pasujący zestaw 10 odcisków, który pobrano podczas poprzedniego aresztowania. Ta osoba była obecna podczas pobierania każdego zestawu, więc można oczekiwać wysokiej jakości. Ponieważ osoba ta przebywa w areszcie prawdopodobnie przez kilka godzin, szybki czas reakcji nie jest konieczny.

Jeżeli natomiast zachodzi potrzeba szybkiej kontroli, np. na stanowisku kontroli na lotnisku, skanuje się przypuszczalnie jedynie dwa palce.

Oczekiwana dokładność kontroli jest niższa, ale mimo to stopień kontroli pod względem pobierania dwóch odcisków i wykorzystania pełnych zestawów 10 odcisków do porównania jest wciąż wysoki. Ponieważ dana osoba nie jest zatrzymana, oczekuje się szybkiego czasu reakcji; prawdopodobnie rzędu sekund, a nie minut. W przypadku dopasowania, można przeprowadzić kontrolę drugiej linii przy użyciu pełnego wyszukiwania 10 odcisków.

2.3 Eurodac i VIS

Aby wyciągnąć potencjalne wnioski dla SIS, zbadano dwa istniejące unijne systemy wykorzystujące AFIS.

Jak wskazano w rocznym sprawozdaniu eu-LISA z 2014 r. w systemie Eurodac zgromadzono 2,7 mln zapisów odcisków palców (po 10 odcisków) i łącznie przeprowadzono 756 368 operacji. W związku z wprowadzonymi procedurami kontroli jakości wskaźnik odrzuceń odcisków nie spełniających wymagań normy wyniósł 4,49 %, co wiązało się z koniecznością ponownego

pobrania i wprowadzenia odcisków. Wielkość bazy danych jest zbliżona do możliwości, jakie stwarza baza danych SIS, ale liczba operacji jest znacznie mniejsza i czasy reakcji są znacznie dłuższe niż wymagane byłoby w przypadku SIS – pilne porównanie w systemie Eurodac przeprowadza się w ciągu godziny; w SIS oczekiwany czas mierzony byłby w sekundach ze względu na bardzo odmienne scenariusze operacyjne.

W VIS przechowywane są około 20 mln zapisów odcisków palców (po 10 odcisków). Na ogół VIS jest wykorzystywany do przeprowadzania weryfikacji na granicach, tj. czy dana osoba jest pierwotnym wnioskodawcą ubiegającym się o wizę? VIS umożliwia jednak wyszukiwanie nowych osób ubiegających się o wizę również na zasadzie „jedna próbka - wiele wzorców”, a także przeprowadzenie kontroli drugiej linii z wykorzystaniem pełnego zestawu 10 odcisków. Każdego dnia dokonuje się średnio 20 000–30 000 takich identyfikacji, przy czym w okresach szczytowych tempo wynosi 3 000 na godzinę. Oczekiwany czas reakcji na identyfikację wynosi mniej niż dwadzieścia minut (mniej niż trzy sekundy w przypadku weryfikacji „jeden do jednego” przy użyciu od jednego do czterech palców podczas typowej odprawy granicznej).

2.4 AFIS w państwach członkowskich i państwie trzecim

Badanie pozwoliło ustalić, że AFIS krajowej policji kryminalnej w państwach członkowskich może mieć większą pojemność niż przewidywana pojemność AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS ze względu na przechowywanie nadmiernych ilości danych. Oba systemy badane w Stanach Zjednoczonych zawierają dziesiątki milionów zapisów. W SIS można przechowywać jedynie odciski we wpisach z danymi osób zaginionych. Na dzień 1 stycznia 2015 r. w SIS było nieco poniżej 800 000 wpisów dotyczących osób zaginionych.

2.5 Wyzwania we wdrażaniu technologii AFIS

Podsumowując wyzwania we wdrażaniu technologii AFIS, należy stwierdzić, że należą do nich:

- przypadki użycia;
- wydajność;
- jakość;
- szybkość (czas reakcji);
- wielkość bazy danych;
- kojarzenie danych;
- liczba operacji/dopasowań w czasie największego zapotrzebowania;
- strategia zarządzania zapytaniami;
- formaty wymiany;
- struktura systemu: scentralizowany lub w kilku miejscach;
- rodzaj przetwarzanych danych - format odcisku;
- ślady odcisków.

2.6 Wnioski

Jak stwierdzono we wprowadzeniu do tego rozdziału, technologia jest dostępna i gotowa. Komisja wskazała również problemy, które należy rozwiązać. Zalecenia dotyczące pomyślnego wdrożenia oraz rozwiązania tych problemów opisano w rozdziale 4.

3. AFIS W SIS

AFIS przeznaczony na potrzeby SIS musi przetwarzać wszystkie rodzaje wygenerowanych zapisów odcisków palców. Będzie to obejmowało:

- płaskie i przetoczone odciski;
- szybkie kontrole, podczas których skanuje się np. tylko dwa palce;
- ślady odcisków pobrane z miejsca popełnienia przestępstwa.

3.1 Ochrona danych

Wszelkie przetwarzanie odcisków palców w ramach SIS II, w tym przechowywanie i wykorzystywanie do celów identyfikacji, musi być zgodne z odpowiednimi przepisami dotyczącymi ochrony danych w zakresie instrumentów prawnych SIS II oraz mającymi zastosowanie krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony danych wdrażającymi dyrektywę 95/46/WE⁵ oraz decyzję ramową 2008/977/WSiSW⁶. Obydwa instrumenty prawne mają zastosowanie do przetwarzania odcisków palców obywateli państw trzecich oraz obywateli Unii. Wszelkie wykorzystanie odcisków palców musi być dozwolone w prawie unijnym lub w prawie państwa członkowskiego. Zgodnie z zasadą określenia celu należy wyraźnie określić cel i środki w odniesieniu do wykorzystania odcisków palców w ramach SIS II. Przetwarzanie odcisków palców nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu interesu ogólnego, a w stosownych przypadkach podlega odpowiednim zabezpieczeniom. Wdrożenie tego rodzaju nowych funkcji SIS II powinno odbywać się z poszanowaniem zasad ochrony danych już w fazie projektowania oraz ochrony danych jako opcji domyślnej.

3.2 Scenariusze wykorzystywania odcisków palców w SIS

W ramach SIS można przewidzieć dwa rodzaje operacji związanych z odciskami palców:

- tworzenie/aktualizowanie wpisu wraz z załączeniem odcisków;
- przeszukiwanie bazy danych SIS z wykorzystaniem odcisków zamiast imienia, nazwiska i daty urodzenia. Przeszukiwanie takie będzie również miało miejsce przed wprowadzeniem nowego wpisu w celu sprawdzenia, czy dana osoba nie figuruje już w SIS w innym wpisie.

⁵ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

⁶ Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych.

Odciski należy załączać do wpisów w SIS, jeżeli są dostępne. Okoliczności, w których można znaleźć odciski w SIS, przedstawiono w podsekcjach poniżej. Każdy przypadek porównano do podobnego przypadku użycia, który już przetworzono w AFIS państw członkowskich. W zależności od scenariusza przypadki w znacznym stopniu pokrywają się z przypadkiem użycia w badaniu JRC opisującym kontrolę typu „10 odcisków na 10 odcisków”.

Jakość odcisków jest ogólnie wysoka – poza przypadkiem stanowiącym problem operacyjny – (Sprawa [...]), ponieważ zarówno nowo pobrane odciski od danej osoby oraz zestaw odcisków przechowywany w bazie danych pozyskuje się w warunkach kontrolowanych z możliwością odrzucenia odcisków niskiej jakości i ich ponownego pobraniach.

Jeżeli państwo członkowskie tworzy wpis, ale nie dysponuje odciskami, aby go uzupełnić, inne państwo członkowskie, które miało już do czynienia z daną osobą, może przechowywać odciski w swoim krajowym AFIS. W podręczniku SIRENE⁷ opisano przesyłanie takich odcisków w celu załączenia ich do wpisu. Ponieważ odciski mogły zostać pobrane w innym systemie, należy zapewnić, aby do odcisków dołączony został zapis dotyczący ich „wyniku jakościowego”, by każde wykorzystanie odcisków było przemyślane.

3.2.1 Odmowa pozwolenia na wjazd lub pobyt (art. 24 rozporządzenia)

Ten wpis dotyczący osób jest obecnie najbardziej rozpowszechniony. Zakładając, że państwo członkowskie dokonujące wpisu ma dostęp do osoby, która jest przedmiotem wpisu w SIS (osoba, której dotyczy wpis), pobiera się 10 odcisków, które dodaje się do wpisu i porównuje z kartami daktyloskopijnymi już wprowadzonymi do SIS. Może to służyć określeniu powiązań z innymi wpisami.

3.2.2 Aresztowanie i wydanie lub ekstradycja (art. 26 decyzji)

W momencie dokonywania wpisu osoba, która jest przedmiotem wpisu, może być nieobecna i jej odciski nie będą dostępne. Państwo członkowskie dokonujące wpisu może jednak być już w posiadaniu odcisków danej osoby, ponieważ znajdują się one w jego krajowym AFIS, i może uzupełnić wpis. Pobiera się 10 odcisków, które dodaje się do wpisu i porównuje z kartami daktyloskopijnymi już wprowadzonymi do SIS dla innych wpisów.

3.2.3 Osoby zaginione (art. 32 decyzji)

Odciski takich osób nie zawsze są dostępne w momencie tworzenia wpisu. W pewnych przypadkach, jeżeli istnieje krajowy rejestr i przepisy to dopuszczają, można jednak dokonać transferu odcisków do wpisu.

W trakcie dochodzenia ślady odcisków danej osoby można wykorzystać do wprowadzenia zapytania w SIS (ale te odciski nie zostałyby zachowane i przechowane w bazie danych). Jeżeli ma to miejsce, nie jest to tworzenie wpisu, ale przeszukiwanie.

⁷ Załącznik do decyzji wykonawczej Komisji 2013/115/UE w sprawie przyjęcia podręcznika SIRENE i innych środków wykonawczych dla systemu informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II).

3.2.4 Osoby, których obecność jest wymagana do celów procedury sądowej (art. 34 decyzji)

Odciski nie zawsze mogą być dostępne; państwo członkowskie może jednak uzupełnić wpis odciskami ze swojego krajowego AFIS, jeżeli jest to dozwolone.

3.2.5 Kontrole niejawne lub szczególne (art. 36 decyzji)

Mogą mieć miejsce, jeżeli odciski nie są dostępne. Charakter kontroli wskazuje na to, że odciski prawdopodobnie nie będą dostępne na późniejszych etapach. Państwo członkowskie dokonujące wpisu może jednak być już w posiadaniu odcisków danej osoby, ponieważ znajdują się one w jego krajowym AFIS, i może uzupełnić wpis. Kontrole policyjne / odprawy graniczne mogą stwarzać możliwość wyszukania na podstawie tych odcisków.

3.2.6 Błędna identyfikacja osób (art. 36 rozporządzenia; art. 51 decyzji)

Za zgodą osoby pokrzywdzonej, której tożsamość jest przedmiotem pomyłki, państwo członkowskie może dodać jej odciski do wpisu dotyczącego osoby, która w nieuprawniony sposób wykorzystwała tę tożsamość. Ten środek doprowadzi do „aktualizacji” wpisu, a nie jego „utworzenia”. Umożliwia to organom identyfikację zarówno oszusta, jak i pokrzywdzonego, ponieważ pokrzywdzony może udowodnić swoją tożsamość, jeżeli zajdzie taka konieczność. W przypadku otrzymania wyniku wyszukiwania według imienia, nazwiska i daty urodzenia w trakcie kontroli granicznej pierwszej linii tożsamość pokrzywdzonego można zweryfikować podczas kontroli drugiej linii.

3.3 Określenie pojemności AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS i liczby operacji

W trakcie przeprowadzania badania w SIS przechowywano około 5 500 zapisów odcisków palców. Państwa członkowskie potwierdziły, że brak funkcji AFIS stanowił czynnik ograniczający wprowadzanie odcisków do SIS.

3.3.1. Pojemność

Liczba wpisów dotyczących osób w SIS jest stosunkowo stabilna. Może zwiększać się wraz z liczbą wniosków o dodanie wpisów dotyczących decyzji nakazujących powrót oraz powiązanych zakazów wjazdu. Nawet jeżeli liczba ta się zwiększy, oczekuje się, że pojemność AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS będzie mniejsza niż pojemność AFIS w dużych państwach członkowskich, a zatem nie będzie wiązała się z problemami technicznymi dotyczącymi zwiększania pojemności.

3.3.2 Liczba operacji

Należy uwzględnić trzy rodzaje operacji opisane poniżej.

- **Zapytania/przeszukiwania.** Największe zapotrzebowanie na korzystanie z SIS będzie związane z zapytaniami/przeszukiwaniami bazy danych. W 2014 r. do SIS przesłano prawie dwa miliardy zapytań we wszystkich kategoriach wpisów w celu wyszukania w

kopiach krajowych albo w systemie centralnym. Obejmuje to przeszukiwania już przesłane do SIS, które zostaną wsparte wprowadzeniem AFIS. Wnioski wizowe składane za pośrednictwem VIS należy sprawdzić w oparciu o SIS. Dziennie wprowadzane jest do 20 000–30 000 zapytań identyfikacyjnych. W 2014 r. w systemie Eurodac przetworzono 750 000 operacji. Przed dokonaniem tych operacji należy przeszukać VIS i SIS w związku z przeciwdziałaniem przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom, ich wykrywaniem i prowadzeniem dochodzenia w ich sprawie. Przewidywane jest również przeprowadzenie kontroli odcisków palców. Kontrole na granicach Schengen przeprowadza się na podstawie imienia, nazwiska i daty urodzenia. Przewiduje się, że w przyszłości badania odcisków palców będą przeprowadzane w przypadku obywateli państw trzecich. Nie wszystkie wpisy zawierają odciski palców, więc nie wszystkich zapytań dotyczących osób można dokonać pod tym kątem; wiele kontroli będzie dalej prowadzonych w oparciu o imię, nazwisko i datę urodzenia. Nie wszystkie punkty dostępu SIS mogą dokonywać zapytań w oparciu o odciski.

- **Tworzenie/aktualizacja/usuwanie wpisów.** W 2014 r. przeprowadzono 1,4 mln operacji tworzenia/aktualizacji/usuwania. Z tej liczby 780 000 operacji wiązało się z utworzeniem i zaktualizowaniem wpisów dotyczących osób, a zatem mogło wiązać się z dodaniem odcisków. Usunięcie powinno nastąpić automatycznie z chwilą usunięcia wpisu, ale oczywiście należy uwzględnić potrzeby związane z przetwarzaniem.

Istotne jest, aby zapewnić dostęp do dokładnych statystyk w celu prawidłowego określenia pojemności AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS. Wiedzę fachową zdobytą przy okazji opracowywania krajowego AFIS można wykorzystać w kontekście SIS.

3.3.3 Normy wymiany odcisków palców

Normy NIST i podręcznik najlepszych praktyk Interpolu zapewniają właściwą podstawę na potrzeby takiej wymiany.

3.3.4. Struktura

Struktura SIS obejmuje:

- system centralny obsługujący 20 % operacji – pięć państw członkowskich korzysta bezpośrednio z systemu centralnego;
- kopie krajowe (80 % operacji), które mogą być:
 - „częściowe” (jedynie dane złożone ze słów i z liczb – dziewięć państw członkowskich dysponuje takimi kopiami) lub
 - „pełne” (dane złożone ze słów i z liczb, a także ze zdjęć i odcisków palców – 16 państw członkowskich dysponuje takimi kopiami).

Centralny AFIS jest potrzebny, aby zapewnić usługę na rzecz państw członkowskich nie dysponujących kopią krajową, państw członkowskich posiadających częściową kopię krajową, a

nawet państw członkowskich, w których pełna kopia krajowa jest niedostępna z przyczyn technicznych.

Wszystkie operacje tworzenia/aktualizacji/usuwania wpisów przebiegają z wykorzystaniem systemu centralnego. Dodawanie odcisków do wpisu będzie wymagało kontroli jakości AFIS w systemie centralnym.

Informacje o operacjach tworzenia/aktualizacji/usuwania przesyłane do systemu centralnego przekazywane są w ciągu trzech minut do kopii krajowych. Centralny AFIS będzie niezbędny do wspierania tych operacji.

Zgodnie z instrumentami prawnymi SIS II przeszukiwanie kopii krajowej musi prowadzić to takiego samego wyniku jak przeszukiwanie bazy danych SIS. Zgodność z tą koncepcją w przypadku przeszukiwania na podstawie imion, nazwisk i liczb będzie musiało mieć zastosowanie do przypadków wyszukiwania pod kątem odcisków palców.

Jeżeli państwo członkowskie wdraża własny AFIS w ramach kopii krajowej, będzie musiało zagwarantować tę samą wydajność identyfikacyjną jak centralny AFIS. Z technicznego i prawnego punktu widzenia istnieje możliwość posiadania AFIS w ramach kopii krajowej, ale w tym przypadku będzie pojawiał się problem z równoważnością wyników.

Scentralizowaną strukturą łatwiej się zarządza pod względem jakości, ale musi być ona w stanie obsługiwać wpływające do niej żądania. Struktura składająca się z centralnego AFIS wraz z innym AFIS z pełnymi kopiami krajowymi przyczyniłaby się do zmniejszenia zapotrzebowania, ale musiałaby zmierzyć się z opisanym powyżej problemem. Można by ten problem rozwiązać, zapewniając zastosowanie takiego samego oprogramowania dla wszystkich tego rodzaju AFIS.

Po podjęciu decyzji co do struktury należy rozważyć, czy przypadkami użycia trzeba zająć się w taki sam sposób, czy też różnice w pojemnościach lub czasach reakcji sprzyjałyby równoległym obszarom prac lub podsystemom w ramach AFIS.

Niektóre operacje egzekwowania prawa lub odprawy granicznej będą wymagały czasu reakcji poniżej 30 sekund, ale urzędowi konsularnym może wystarczyć czas reakcji poniżej pięciu minut.

W sytuacjach kontrolowanych na posterunku policji może być wymagany czas reakcji poniżej 10 minut. Należy ocenić stopień obciążenia pracą w tych przypadkach użycia i definicję priorytetów w obsłudze żądań. Wykorzystanie filtrów, takich jak wiek i płeć, może ograniczyć liczbę zapisów, z którymi porównuje się dane, co poprawiłoby czas reakcji.

Ponadto AFIS przeznaczony na potrzeby SIS będzie musiał zostać poddany ocenie i procedurom sprawozdawczym wskazanym w instrumentach prawnych SIS II.

4. ZALECENIA

Poprzednie rozdziały potwierdzają gotowość i dostępność technologii AFIS. Ponadto Komisja uważa, że należy rozważyć wdrożenie następujących 19 zaleceń w celu wsparcia pomyślnego rozmieszczenia i korzystania z AFIS w ramach SIS.

1. **Potrzeba uzupełniających statystyk** – dotyczących liczby przeszukiwań w ciągu roku w odniesieniu do osób i ich kontekstu operacyjnego w celu prawidłowej oceny pojemności i potencjału przetwarzania AFIS.
2. **Promocja najlepszych praktyk** – w przypadku AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS, opartego na wiedzy fachowej zdobytej podczas tworzenia krajowego AFIS i zarządzania nim.
3. **Wspólna norma wymiany** – kontenery NIST zapewniają odpowiednią podstawę wymiany danych daktyloskopijnych. Należy opracować automatyczną kontrolę wdrażania.
4. **Komplementarność z SIS II i Prüm** – należy wyjaśnić wzajemnie uzupełniający się charakter mechanizmów Prüm i AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS, aby nie nakładały się one na siebie⁸.
5. **Podsystemy dedykowane** – ze względu na różne przypadki użycia, w szczególności w odniesieniu do pojemności i czasu reakcji, należy rozważyć podjęcie równoległych prac lub wprowadzenie podsystemów dedykowanych.
6. **Proces rejestracji wysokiej jakości** – na etapie rejestracji należy preferować korzystanie z urządzeń do skanowania „na żywo” i doświadczonych operatorów.
7. **Przechowywanie złożonych zbiorów danych** – wspieranie złożonej strategii dopasowywania.
8. **Kontrolowany transfer zbiorów danych** – AFIS przeznaczony na potrzeby SIS powinien przyjmować odciski wygenerowane w innych systemach, o ile parametry tych systemów są zachowane w zbiorze danych zawartym we wpisie.
9. **Jakość punktów pobierania:**
 - a. **nadzór operatora** – właściwe szkolenie w zakresie rejestracji;
 - b. **właściwy czujnik** – należy preferować urządzenia do skanowania „na żywo”;
 - c. **ulepszony graficzny interfejs użytkownika (GUI)** – w celu zapewnienia informacji zwrotnej w zakresie pozyskanych danych w czasie rzeczywistym;
 - d. **odpowiednia interakcja z użytkownikiem** – proces rejestracji powinien być przyjazny dla użytkownika;
 - e. **odpowiednie środowisko** – pod względem oświetlenia, temperatury i tła;
 - f. **konserwacja czujnika** – powinna być regularna i systematyczna.
10. **Algorytmy oceny jakości:**
 - a. **przestrzeganie norm** – korzystanie z uznanych wskaźników jakości;
 - b. **działania naprawcze** – w celu uzyskania odcisków o zadowalającej jakości.
11. **Jakość systemów identyfikacji:**

⁸ Odciski palców przechowywane w SIS II załącza się do wpisów i dostęp do SIS II następuje w trakcie odpraw granicznych i kontroli dokonywanych przez organy ścigania. Na podstawie decyzji 2008/615/WSiSW mechanizm Prüm zapewnia możliwość dokonania zapytania w krajowym kryminalnym AFIS. W przeciwieństwie do SIS II w mechanizmie Prüm nie przewidziano dostępu do zapisów odcisków palców w czasie rzeczywistym i można go wykorzystywać jedynie w indywidualnych sprawach będących przedmiotem dochodzenia.

- a. **przetwarzanie pod kątem jakości** – w tym korzystanie z dodatkowych narzędzi, takich jak funkcje wychwytywania alternatywnych cech charakterystycznych i algorytmy dopasowywania charakterystyczne dla procesu;
 - b. **fuzja danych pod kątem jakości** – łączenie różnych próbek, tak aby można było prowadzić złożone kontrole;
 - c. **zastępowanie / aktualizacja wzorców** – wykorzystywanie najlepszych próbek podczas tworzenia wzorców dla AFIS;
 - d. **monitorowanie** – tworzenie statystyk dla każdego typu wniosku; miejsc, urządzeń i operatorów.
12. **Przypadki dotyczące dzieci** – w szczególności w odniesieniu do osób zaginionych należy umożliwić przystosowanie procesu dopasowywania w AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS, jeżeli jest oczywiste, że dziecko dorosło od czasu pobrania odcisków.
13. **Centralna usługa sprawdzania jakości** – w celu sprawdzania jakości odcisków pod kątem wskaźników jakości AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS.
14. **Sprawozdania dotyczące kart daktyloskopijnych niższej jakości** – jeżeli zbiór danych, o których rejestrację lub dodanie do wpisu się wnioskuje, nie charakteryzuje się poziomem jakości wymagany dla AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS pod względem wpisu albo samej karty zawierającej zbiór danych.
15. **Wiarygodność bazy danych** – stosowanie najlepszych praktyk w celu ograniczenia ryzyka braku spójności lub błędnych danych, w tym odcisków wprowadzonych w bazie danych.
16. **Przeszukiwanie**
- a. **lepsza rozdzielczość (1000 dpi⁹)** – w celu zapewnienia możliwości przechowywania odcisków w wyższej rozdzielczości, jeżeli państwa członkowskie zmodernizowały swoje skanery;
 - b. **płaskie i przetoczone odciski** – państwom członkowskim należy zezwolić – jedynie do celów przeszukiwania – na ograniczenie gromadzenia odcisków palców do płaskich odcisków;
 - c. **szybka kontrola dwóch odcisków** – możliwość przeprowadzenia szybkiego przeszukiwania.
17. **Odpowiednie czasy reakcji** – aby dopasować trzy orientacyjne czasy reakcji w oparciu o różne scenariusze operacyjne: a) bardzo krótki (tj. poniżej 30 sekund); b) średni (tj. poniżej pięciu minut); c) dłuższy (tj. do dziesięciu minut).
18. **Pierwszeństwo zapytań** – definicja poziomów pierwszeństwa dla zapytań w ramach przetwarzania dla AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS w celu lepszego zarządzania obciążeniem systemu pracą.
19. **Punkty odniesienia dla wydajności** – rozważanie (odpowiednio wcześniej) planu ocen wydajności AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS.

⁹ Ilość punktów na cal.

5. DALSZE KROKI – PLAN DZIAŁANIA

Ukończenie badania i przedłożenie niniejszego sprawozdania do konsultacji z Parlamentem Europejskim to pierwsze kroki w kierunku zapewnienia funkcjonalności AFIS w środowisku SIS. Z praktycznego punktu widzenia ogólny opis działań, które należy obecnie podjąć przy udziale eu-LISA i państw członkowskich, można podsumować w następujący sposób.

- (1) Należy ustalić wymogi specjalnej kontroli jakości, aby zapewnić przestrzeganie minimalnych norm dotyczących jakości danych. W decyzji wykonawczej Komisji należy zawrzeć specyfikacje.
- (2) Należy ustalić ostateczne wymogi użytkowników i ostateczny rozmiar wymaganego systemu.
- (3) Należy określić strukturę wymaganego systemu. Należy to zawrzeć w decyzji wykonawczej Komisji.
- (4) Należy określić specyfikacje techniczne i ramy czasowe wdrożenia.
- (5) Należy zrealizować projekt prowadzący do wdrożenia AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS.

6. WNIOSKI

Funkcjonalność AFIS już wcześniej była nierozdzielnie powiązana z egzekwowaniem prawa i granicznymi bazami danych. SIS stanowi jedną z tych baz danych i bez wsparcia AFIS nie będzie można korzystać w pełni jego możliwości i przydatności pod względem wpisów dotyczących osób.

W świetle analizy i uwag zebranych w niniejszym sprawozdaniu Komisja stwierdza, że technologia AFIS osiągnęła wystarczający poziom gotowości i dostępności, aby można było ją zintegrować z SIS. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono również przegląd sugestii Komisji, które zostaną rozpatrzone podczas wdrażania i korzystania z AFIS przeznaczonego na potrzeby SIS w środowisku operacyjnym.